

TEMEL LINUX 101 – KOMUT SATIRI TEMELLERİ

◆ Terminal Açma

- Ctrl + Alt + T → Terminali açar

◆ Dizin ve Dosya Görüntüleme

- ls -a → Gizli dosyalar dahil her şeyi listeler
- pwd → Mevcut dizini (konumu) gösterir
- cd Masaüstü → Masaüstü klasörüne gider (TAB ile tamamlanır)
- cd .. → Bir üst dizine geçer
- rmdir dizin_adı → Boş dizini siler

◆ Yardım Alma

- man ls / man date / man cd → Komutların ayrıntılı kılavuzu
- history → Komut geçmişini listeler
- history -c → Komut geçmişini temizler

◆ Dosya ve Dizin Oluşturma

- touch yeni.txt → yeni.txt adında dosya oluşturur
- mkdir yenedizin → yeni klasör oluşturur

◆ Kopyalama / Taşıma / Yeniden Adlandırma

- cp Yalova marmara/Yalova → Yalova dosyasını Marmara klasörüne kopyalar
- mv .doc . → Tüm .doc dosyalarını bulunduğu dizine taşır
- mv eski_ad yeni_ad → Dosya adını değiştirir

◆ Dosya Silme

- rm dosya.txt → Belirtilen dosyayı siler

◆ Dosyaya Yazma ve Okuma

- echo "İçerik" > dosya.txt → İçeriği dosyaya yazar
- cat dosya.txt → Dosya içeriğini gösterir

◆ Sayfa Sayfa Görüntüleme

- more / less dosya.txt → Dosyayı sayfa sayfa gösterir
- (Boşluk → ileri, q → çıkış)

◆ Baş/Son Satır Görüntüleme

- head dosya.txt → İlk 10 satırı gösterir
- head -n 5 dosya.txt → İlk 5 satır
- tail dosya.txt → Son 10 satır
- tail -n 2 dosya.txt → Son 2 satır
- tac dosya.txt → Satırları tersten yazar

TEMEL LINUX 201 – YETKİLER VE KULLANICI YÖNETİMİ

◆ Dosya/Dizin İzinleri

- ls -l → Dosya izinlerini gösterir (örnek: -rwxr-xr--)
- chmod 754 dosya.sh → Sayısal yöntemle yetki verme
- chmod u=rwx,g=rx,o=r dosya.sh → Sembolik yöntemle yetki verme

◆ Sahiplik

- chown kullanıcı\:grup dosya → Sahipliği değiştirir
- sudo chown ali\:staff belge.txt

◆ Root Yetkileri

- sudo komut → Yetkili işlem
- sudo -i / su - → Root kullanıcıya geçiş

◆ Kullanıcı/Grup İşlemleri

- sudo adduser ali → Yeni kullanıcı ekler
- sudo userdel -r ali → Kullanıcıyı siler
- sudo addgroup yazilim → Grup oluşturur
- sudo usermod -aG yazilim ali → Kullanıcıyı gruba ekler
- groups ali → Kullanıcının ait olduğu grupları gösterir

◆ Komut Operatörleri

- ; → Ardışık komut
- && → Önceki başarılıysa çalıştır
- || → Önceki başarısızsa çalıştır

'& → Arka planda çalıştırır

> → Çıktıyı dosyaya yazar (üzerine)

→ Çıktıyı dosyaya ekler

- | → Pipe (çıktıyı diğer komuta aktarır)
-

TEMEL LINUX 301 – SÜREÇ, SERVİS VE AĞ YÖNETİMİ

♦ Süreç Yönetimi

- ps aux → Tüm süreçleri listeler
- top / htop → Anlık süreç ve kaynak takibi
- kill PID → Süreci sonlandırır
- kill -9 PID → Zorla sonlandırır
- komut & → Arka planda çalıştırır
- jobs → Arka plan işleri listeler
- fg %1 → Arka plandaki işi öne alır

♦ Servis Yönetimi (systemd)

- sudo systemctl status sshd → Servis durumu
- sudo systemctl start / stop / restart servis
- sudo systemctl enable / disable servis → Otomatik başlatma

♦ Ağ İşlemleri

- ip addr show → IP bilgilerini gösterir
- ping google.com → Bağlantı testi
- netstat -tulpn → Açık portları ve servisleri listeler

♦ SSH Bağlantısı

- ssh kullanıcı@ip_adresi → Uzak bağlantı
- ssh-keygen → SSH anahtarı oluşturma

♦ Dosya İndirme

- wget URL → Belirtilen dosyayı indirir
- curl -O URL → Aynı işlevi sağlar

♦ DNS Sorgusu

- nslookup domain → DNS çözümleme
 - dig domain → Detaylı DNS kaydı bilgisi
-

TEMEL LINUX 401 – PAKET YÖNETİMİ VE SHELL PROGRAMLAMA

♦ Paket Yöneticisi (Debian/Ubuntu)

- sudo apt update → Paket listesi güncelle
- sudo apt upgrade → Güncellemeleri kur
- sudo apt install nano → Uygulama kur
- sudo apt remove nano → Uygulama sil
- sudo apt autoremove → Gereksiz paketleri kaldır
- sudo dpkg -i dosya.deb → Yerel .deb paketi kur

♦ Shell Script Temelleri

- #!/bin/bash → Script başlangıç satırı

Basit script:

```
#!/bin/bash
echo "Merhaba"
```

- chmod +x script.sh → Çalıştırılabilir yap
- ./script.sh → Çalıştır

Değişkenler:

- ad="Ali" ; echo \ \$ad

Koşul:

```
if [ "$sayi" -gt 10 ]; then
echo "Büyük"
else
echo "Küçük"
fi
```

Döngü:

```
for i in 1 2 3; do
echo $i
done
```

Fonksiyon:

```
selamla() {  
  echo "Selam"  
}  
selamla
```